

VOORSTEL AB **CATEGORIE:** bespreekstuk
DATUM DB VERGADERING : 7 mei 2019
DATUM AB VERGADERING : 21 mei 2019
PORTEFEUILLEHOUDER : J.F. de Jong
REGISTRATIENUMMER : Z/18/023657-111709
OPSTELLER : Arjan Schutte, telefoonnummer +31882331688

ONDERWERP

Klimaataakkoord Ledenvergadering Unie van Waterschappen

VOORSTEL

1. De vertegenwoordiger van WDOdelta in de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen op 14 juni a.s. laten instemmen met de richting en de hoofdlijnen van het Klimaataakkoord.
2. Daarbij sterk benadrukken dat we ons zorgen maken over de financiële consequenties die het akkoord met zich mee brengt en dat we veel belang hechten aan een evenwichtige en verantwoorde uitvoeringswijze in de komende jaren.

SAMENVATTING

De opvolger van het huidige SER-Energieakkoord wordt met ingang van 2020 het Klimaataakkoord (2020-2030). Het Klimaataakkoord wordt naar verwachting medio 2019 vastgesteld door het kabinet. De Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen (LV) heeft de definitieve besluitvorming erover gepland op 14 juni a.s.. Het voorstel is om de vertegenwoordiger van WDOdelta in de LV in te laten stemmen met de richting en de hoofdlijnen van het Klimaataakkoord met een sterke nadruk op het belang van meer duidelijkheid over de financiële consequenties ervan. De huidige beleidsdoelstellingen van WDOdelta zijn in lijn met het akkoord. Het Klimaataakkoord bevat maatregelenpakketten voor de periode 2020 -2030 (49% CO2 reductie) en een doorkijk naar 2050 (>95% CO2 reductie) om CO2 reductie te realiseren. De maatregelen omvatten een breed spectrum en hebben een grote impact in de samenleving. Het definitieve akkoord is op dit moment nog niet beschikbaar. Dit voorstel bevat in bijlage 2 daarom het ontwerp akkoord. Er is nog een voorbehoud. Het risico is nl. reëel dat er op 14 juni a.s. nog geen definitief Klimaataakkoord ligt. Dan wordt de besluitvorming hierover in de Ledenvergadering en het AB alsnog opgeschort.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN

Bestuurscommissies van de Unie van Waterschappen

De bestuurlijke koepels (VNG, IPO, Unie en Rijk) hebben afgesproken in het IBP (Interbestuurlijk Programma) intensief met elkaar te gaan samenwerken om de klimaatdoelstellingen te realiseren. In diverse bestuurscommissies van de Unie is afgelopen jaar het onderwerp ter sprake gekomen waarbij doorgaans sprake was van een instemmende houding mede omdat de ambitie en doelstelling voor een duurzaam en energieneutraal WDOdelta in lijn is met het ontwerp Klimaataakkoord. In het ontwerp Klimaataakkoord (2020 - 2030) worden maatregelen afgekondigd om de oorzaken (mitigatie) van klimaatverandering terug te dringen (bijlage 1; zie ook www.klimaataakkoord.nl).

Definitief klimaataakkoord aanwezig vóór 14 juni of ná 14 juni.

Er ligt een ontwerp Klimaataakkoord (bijlage 2). Op dit moment wordt er nog vanuit gegaan dat in juni het Klimaataakkoord definitief vastgesteld wordt door het kabinet. In de Ledenvergadering (LV) van de Unie van Waterschappen (Unie) 14 juni a.s. is besluitvorming gepland over het definitieve Klimaataakkoord.

Cruciaal voor het besluitvormingsproces is op welk moment het definitieve Klimaataakkoord er ligt.

- vóór 14 juni definitief Klimaatakkoord

Het definitieve akkoord is op dit moment nog niet beschikbaar. Op grond van het ontwerp akkoord kunt u zich uitspreken over de richting en de hoofdlijnen van het akkoord. Met daarbij de opmerkingen dat bepaalde onderdelen nog in (hevige) discussie zijn, bijv. CO2 beprijzing, het subsidie- en innovatie-instrumentarium, e.d.). De eventuele aanpassingen voor het definitieve akkoord zullen naar verwachting met name betreffen de Industrie en de lastenverdeling tussen industrie en huishoudens. Met het oog op de vergaderplanning van het waterschap kunnen nog in de AB vergadering op 21 mei a.s. actuele ontwikkelingen ingebracht worden die betrekking hebben op het definitieve Klimaatakkoord en die relevant zijn voor onze besluitvorming.

- ná 14 juni definitief Klimaatakkoord

Het proces om te komen tot een definitief klimaatakkoord van het kabinet is complex en is onderdeel van een dynamisch politiek traject met veel deelnemende partijen. Het risico is daardoor reëel dat er op 14 juni a.s. nog geen definitief klimaatakkoord ligt. In dat geval zal de Ledenvergadering de bespreking van het Klimaatakkoord alsnog opschorten. Dat geldt dan eveneens voor de bespreking in het AB van 21 mei a.s..

TOELICHTING

Het AB is in januari 2019 per brief geïnformeerd over de stand van zaken en de aard van het ontwerp Klimaatakkoord. Hierna gaan we er kort op in.

• Aard en thema's Klimaatakkoord

Klimaatbeleid heeft twee kanten: adaptatiebeleid (schadelijke effecten verzachten of wegnemen) en mitigatiebeleid (schadelijke oorzaken verminderen of wegnemen). Het klimaatakkoord gaat met name over mitigatie.

De focus in het Klimaatakkoord wordt verbreed van enkel stimuleren van hernieuwbare energie (vnl. zon en wind) naar doelgerichte maatregelen voor reductie van CO2. Daarmee worden oorzaken van klimaatverandering gerichter teruggedrongen (mitigatiebeleid).

Het maatregelenpakket richt zich op de periode 2020-2030 voor 49% CO2 reductie in Nederland en geeft een doorkijk naar 2050 (>95% CO2 reductie).

Inzicht in de kosten over de komende periode van 10 jaar ontstaat als er uitvoeringsprogramma's opgesteld worden waarin het tempo van de noodzakelijke veranderingen, en de onderlinge lastenverdeling gestalte krijgt.

Er wordt gericht ingezet op CO2 vermindering voor de thema's:

- 1. Landbouw en landgebruik (3,5 megaton CO2 minder),
- 2. Elektriciteit (20,2 megaton CO2),
- 3. Gebouwde omgeving (3,4 megaton CO2)
- 4. Mobiliteit (7,3 megaton CO2)
- 5. Industrie (14,2 megaton CO2).

Het brede Klimaatakkoord is niet overal even relevant voor het waterschap. De Unie was vertegenwoordigd aan de sectortafels bij de drie eerstgenoemde onderdelen omdat een relatie met de waterschapstaken daar het meest voor de hand ligt.

De Unie ziet een aantal relevante elementen voor de waterschappen terugkomen in het akkoord:

- de sector is 100% energieneutraal per 2025.
- er is een ministeriële toezegging om te regelen een ruimere bevoegdheid voor energieproductie door waterschappen.
- waterschappen nemen deel aan de Regionale Energiestrategieën (RES). (in geval van WDO Delta RES West-Overijssel en RES Drenthe).
- deelname aan: de stuurgroepen aardgasvrije wijken, routekaart groen gas, routekaart biomassa, en landbouwbodems.
- een kennisprogramma en pilots voor CO2 reductie in veenweidegebieden. (WDO Delta: noord-west

Overijssel).

- Green Deal Aquathermie met een gezamenlijk gefinancierd kennisprogramma. (14 mei jl. heeft de ondertekening plaatsgevonden van deze green deal).
- subsidieinstrumentarium ook bestemd voor energiebronnen uit waterbeheer (Aquathermie).
- innovaties meer in dienst stellen van duurzaamheid.

- **Waterschappen zijn goed op weg met CO2 reductie**

In de klimaatmonitor 2017 (december 2018) van alle waterschappen komt naar voren dat de sector goed op weg is met het terugbrengen van de CO2 voetafdruk door de inkoop van groene stroom en de opwekking van groene elektriciteit met biogas. Over de achterliggende periode 2005-2017 is daardoor een vermindering van inmiddels 52% gerealiseerd. Met de geldende doelstelling energieneutraal waterschap zal dit nog verder teruggebracht worden.

- **Uitdagingen WDODelta**

WDODelta heeft sinds enkele jaren een actief adaptatiebeleid door het verminderen van schadelijke gevolgen van klimaatverandering met het werkprogramma KlimaatActief! .

Het mitigatiebeleid (schadelijke oorzaken verminderen) heeft gestalte gekregen met het beleidskader voor duurzaamheid duurzaamDOEN (AB januari 2017).

Daarin zijn uitvoeringsstrategieën vastgesteld voor:

- energieneutraal per 2025. (opwekking groene stroom met biogas, zon en wind; energiebesparing in de bedrijfsvoering met Energie-Efficiencyplan (EEP) 2017-2020).
- circulaire doelstellingen voor grondstoffen uit afvalwater (cellulose, humuszuren) en voor maaisel. (duurzamer aanwenden als bodemverbeteraar, als grondstof voor bijv. papier, meubels, beschoeiing, e.d.).
- duurzaam-inclusief werken, onder meer door de inkoopfunctie duurzamer te maken en de green deal aanpak duurzaam GWW (Grond-,Weg-, en Waterbouw) vorm te geven.

De ambities en doelstellingen van WDODelta zijn in lijn met de richting en de hoofdlijnen van het ontwerp Klimaatakkoord. Het bestaande motto: 'in verbinding zijn met de omgeving', krijgt extra impulsen vanuit de beoogde CO2 reductie in het Klimaatakkoord.

Het akkoord zal niet alleen accent leggen op de eigen bedrijfsvoering (CO2 armer WDODelta), maar ook de brede samenwerking stimuleren in de energietransitie en de circulaire economie transitie met andere overheden en partijen in de samenleving. Van het waterschap wordt steeds meer verwacht daarin te participeren en een actieve(re) rol te vervullen. Dat legt de komende jaren extra druk op de inzet van mensen en middelen.

In het werkgebied (Drenthe en Overijssel) wordt inmiddels deelgenomen aan netwerken met nieuwe publieke en private partners. Nieuwe ontwikkelingen, experimenten en innovaties worden gestimuleerd voor toekomstbestendige oplossingen voor energie o.a. voor energieopslag met waterstof, produceren van groen gas, nieuwe mobiliteit, toepassen duurzame materialen, enz.

BIJLAGEN

1. Ledenbrief Unie van Waterschappen, december 2018. Overzicht stand van zaken Klimaatakkoord.
2. Ontwerp Klimaatakkoord (233 pagina's) in te zien via:
https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2018/12/21/ontwerp-klimaatakkoord/Ontwerp+van+het+Klimaatakkoord_compleet_web.pdf

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
ir. E. de Kruijk

de loco-dijkgraaf,
ir. J.F. de Jong

